

WOLFENACHT

Hij had nog nooit zoiets moois gezien als het brandende Parijs. Het was avondschemering en de rook hing in een lange zwarte streep voor de laagstaande zon, als de staart van een draak waarvan de kop als een vurige bek op de eilandstad in de rivier neer dook. Hij keek vanaf de heuvel omlaag en zag dat de torens op de bruggen hadden standgehouden: de Franken hadden de vijand uit het noorden teruggeslagen. Al stond een deel van een van de bruggen en een verlaten langschip daaronder in brand, de saffraangele banieren van graaf Eudes wapperden nog overal op de muren boven het water en leken zelf net kleine vlammetjes die de stervende zon weerwoord gaven.

Leshii haalde diep adem. Daar, onder de lucht van het brandende hout en de pek die de verdedigers op de invallers hadden neergesmeten, hing nog een andere lucht, die hem maar al te goed bekend was. Lijkverbranding.

Dat bracht hij in verband met de Noormannen, die de doden in hun schepen verbrandden. Hij had ze gadegeslagen na de veldslag waarin ze Kiev hadden ingenomen, toen ze de dode heersers Askold en Dir vanuit de stad in een laaiend langschip het meer op hadden geduwd. Ze hadden hen op een mooie manier heengezonden, in aanmerking genomen dat ze hen eerst hadden afgeslacht.

De lucht leek alle vocht uit zijn neus en mond te zuigen. Daarbeneden werden mensen verbrand. Hij schudde zijn hoofd en maakte met zijn vinger het bliksemteken van zijn god Perun over zijn borst. Krijgslieden, dacht hij, hadden een te groot deel van de wereld in bezit. Als die door kooplui geregeerd zou worden, zouden er niet half zoveel doden vallen.

Hij keek naar de stad. Naar zijn oostelijke maatstaven gemeten was die niet groot, maar dankzij haar fantastische ligging aan de Seine kon ze voorkomen dat de Vikingen hun plundertochten verder stroomopwaarts voortzetten.

Het was koud in de schemering en zijn adem wolkte in de lucht. Hij was graag naar de stad afgedaald om met een kroes Frankische wijn bij het vuur te gaan zitten. Hij vond de Franken heel ontspannen en vreedzaam, tenminste wanneer ze rustig in hun eigen steden zaten – en het waren grote liefhebbers van zijde. Hij had het in Parijs, met die fascinerende, vierkante witte huizen, boogvormige ingangen en steile pindakken met geblokte pannen, altijd heel prettig gevonden. Het had geen zin die gedachtegang verder te volgen. Als je aan warmte dacht, leek de kou alleen maar erger. Hij zou die nacht nergens anders kunnen schuilen dan in zijn tent. Deze helling zou zijn slaapplek zijn, niet een herberg in de koopliedenwijk.

Hij keek toe hoe de verdedigers op de brug de vlammen uitsloegen. De bruggen waren daar voornamelijk aangelegd om te voorkomen dat schepen de rivier op voeren. Ze hadden hun werk gedaan, samen met de andere verdedigingswerken die de graaf had laten bouwen. De omvang van het Noormannenleger viel moeilijk in te schatten. Als ze beide rivieroeveren in handen hadden, zou hij zeggen dat het enorm was, minstens vierduizend man. Maar de gele banieren waren ook overal in de vormeloze massa armzalige huisjes buiten de stad te zien. Dus misschien was de Deense strijdmacht kleiner. Maar toch nog groot genoeg, ruimschoots groot genoeg om alle woningen die niet door de stadsmuren werden beschermd, onder de voet te lopen.

Desondanks hadden ze niet de moeite genomen zich er meester van te maken. De noorderlingen achtten die bouwsels kennelijk niet van belang. Ze trokken verder naar rijkere en grotere steden langs de rivier. Parijs was alleen maar een obstakel dat uit de weg moest worden geruimd en ze waren niet van plan, vanwege een paar hutten goede manschappen te verliezen. Leshii was onder de indruk. De meeste aanvoerders die hij kende, hadden heel weinig controle over wat hun troepen deden zodra ze de vijand in zicht kregen. Dit was een gedisciplineerd leger, geen horde.

Zou hij naar een van die huizen buiten de muren kunnen afdalen om daar een bed te huren? Nee. Het hele gebied verkeerde waarschijnlijk in doodsangst en hij zou boffen als hij niet door een van beide partijen werd opgeknoopt zodra ze hem in het oog kregen.

Er waren Vikingen aan allebei de kanten van de rivier, zag hij. Hun langschepen lagen aan beide oevers aangemeerd en hun zwarte banieren hingen een aardig eind landinwaarts slap neer in de windstille lentedlucht. Leshii huiverde als hij aan die banieren dacht. In het oosten had hij ze vaak genoeg gezien – raven en wolven. Zulke beesten hadden het goed in het kielzog van de Noormannen. De stad zou vallen, dacht hij, maar het zou wel even duren voor het zover was.

‘Is ze daarbinnen?’ Leshii sprak Latijn, want dat was de enige taal die hij met zijn metgezel gemeen had.

‘Dat was te voorzien.’

‘Succes met het naar buiten halen. Een Noorman zal daarbinnen niet welkom zijn.’

‘Ik vraag niet om welkom.’

‘Je kunt jezelf beter bij je eigen mensen bekendmaken en naar binnen gaan wanneer zij dat doen. Dat gaat zeker gebeuren, hun leger is enorm.’

‘Het zijn mijn mensen niet.’

‘Je bent een Noorman, een Varjaag, zoals jullie worden genoemd.’

‘Maar ik ben geen Deen.’

‘Alle Varjagen zijn hetzelfde, Chakhlyk. Deen, Noorman, Viking, Normandiër, Varjaag: dat zijn alleen maar woorden voor dezelfde zaak.’

‘Ik heet geen Chakhlyk.’

‘Maar zo ben je wel – het betekent “droge” in mijn taal. Een naam is toch hoe je genoemd wordt? Mijn moeder noemde me Leshii, maar thuis werd ik Muilezel genoemd. Die naam bevat me weliswaar niet, maar hij is wel passend, want ik ben altijd wel voor iemand spullen aan het zeulen – vorsten, koningen, mezelf. Ze noemen mij Muilezel, dus heet ik zo. Ik noem jou Chakhlyk, dus heet je zo. Namen zijn als een bestemming, we kiezen ze niet zelf.’

De Noorman snoof. Het was voor het eerst sinds hun reis uit het oosten dat Leshii hem had zien glimlachen.

Leshii keek naar zijn reisgenoot, die een groot mysterie voor hem

was. Hij vond zijn aanwezigheid erg verontrustend, en als de opdracht om hem naar Parijs te brengen niet van vorst Helgi de Profeet zelf afkomstig was geweest, had hij een manier gezocht om deze tocht te vermijden. Ook Helgi was een Varjaag, die heerste over Ladoga, Novgorod, Kiev en de omliggende landen van de Rus. Hij had tot aan Byzantium oorlog gevoerd en zijn schild vastgespijkerd op de poort die de stad voor hem had gesloten. Hij was een machtig heerser, en als hij iets beval, deden zijn onderdanen er goed aan te gehoorzamen.

Leshii had naar de naam van deze vreemde man gevraagd, maar volgens Helgi had hij er geen, dus stond het Leshii vrij er een te verzinnen. Chakhlyk dan maar, al had hij ook iets minder beleefds kunnen kiezen. Chakhlyk was lang, zelfs voor iemand van zijn ras, maar anders dan veel van zijn soortgenoten was hij donker, mager en pezig en deed hij Leshii eerder denken aan iets wat uit de aarde groeide, een verwrongen boom misschien, dan aan een mens.

Leshii kende iedereen die in Ladoga was geweest, de meeste inwoners van de buurstad Novgorod en zelfs vrij veel mensen verder weg in Kiev, maar deze kerel had hij nooit eerder gezien. Aanvankelijk had hij geprobeerd een gesprek met hem aan te knopen. 'Ik handel in zijde, broeder, waar handel jij in?' De man had niets gezegd, maar hem alleen met die scherpe donkere ogen aangekeken. Toen de vorst hen zonder enige begeleiding op weg zond, had Leshii begrepen waar de man in handelde. Hij had het begrepen toen andere handelaars onderweg bij het vuur afstand van hen hadden gehouden, toen nieuwsgierige boeren hun huizen weer binnengesloten waren in plaats van een praatje met hen aan te knopen, toen struikrovers hen vanuit de heuvels hadden gadegeslagen maar de moed niet hadden gehad om naar beneden te komen. Hij handelde in angst. Die wasemde hij uit als een dierlijke lucht.

Leshii verdacht de wolfman ervan, een van die wilde priesters uit het noorden te zijn, al had hij er nooit een gezien als deze. De Varjagenkoningen waren hun voornaamste heilige mannen, maar een bonte reeks merkwaardige figuren bracht in de bossen buiten Ladoga offers aan hun vreemde goden. Ze droegen symbolen van hamers en zwaarden en naar het gerucht wilde, zelfs echte stroppen voor hun uiterst geheime ceremonieën. Maar deze man droeg alleen een vreemde kiezelsteen aan

een leren veter om zijn nek. Er was iets op gekrast, maar Leshii was nooit dichtbij genoeg gekomen om precies te zien wat.

De noorderling zette de zak neer die hij op zijn rug droeg en haalde er iets uit wat hij uitrolde.

Leshii, op wie de inhoud van zakken altijd een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefende, kwam kijken wat het was. Hij herkende het onmiddellijk – het was een complete wolfshuid, zij het een nogal ongewone. De vacht was koolzwart en zelfs in de schemering leek hij onnatuurlijk te glanzen. Hij was enorm, met afstand de grootste wolfsvacht die Leshii ooit had gezien, en als handelaar had hij er nogal wat langs zien komen.

‘Een fraaie vacht,’ zei hij, ‘maar ik denk niet dat de inwoners van Parijs in de stemming zijn om zaken te doen. Als je van plan bent eronder te slapen, zou ik daar als jouw gids in deze kou eigenlijk van moeten meeprofiteren.’

De Noorman gaf geen antwoord, maar liep gewoon terug naar het geboomte, met medeneming van de vacht.

Nu had Leshii niets meer te doen. Hij kreeg medelijden met zichzelf. Hij had gehoopt dat de geruchten over het beleg van Parijs niet klopten. Als Parijs werd aangevallen, lag het voor de hand dat grotere en belangrijker handelscentra als Rouaan ook getroffen waren.

Had hij voor niets voortgezwoegd met zijn lading? Hij nam aan dat er in het Vikingkamp wel wat gegadigden voor zijn goederen waren. Hij liep naar de muilezels, niet wetend of hij ze hier en nu moest afladen of hun last erop moest laten voor het geval er na donker verdwaalde noorderlingen de heuvel op kwamen en hij zich snel uit de voeten moest maken. Misschien kon hij iets aan de invallers verkopen. Hij had het grootste deel van zijn leven onder de heerschappij van de Varjagen geleefd, en hij begreep ze. Hij kon wel een handeltje sluiten, dacht hij, als hij hen ertoe kon overhalen hem niet op te hangen als offer aan een van hun rare goden.

Hij keek omlaag naar de riviervlakte. De langschepen in het noorden trokken zich op de zuidelijke oever terug. Er gebeurde daar iets. De Denen renden bij de oever vandaan alsof ze achtervolgd werden. Vanuit het oosten zag hij twee ruiters met lange schaduwen achter zich aan

over de vlakke rijden – de een had het paard van de ander bij de teugel. De Denen kwamen aanrennen om hen te begroeten. Misschien waren het kooplui, dacht hij, misschien was er uiteindelijk toch een fatsoenlijke markt voor zijn goederen.

Hij had het koud en hij was oud, te oud voor deze klus. Hij had misschien zelfs een manier kunnen vinden om nee te zeggen tegen Helgi en in Ladoga te blijven, als het er beter had voorgestaan met zijn zaken. Vijf ruige jaren waarin ladingen verloren waren gegaan aan struikrovers en een ziekte onder de zijderupsen in het oosten hadden zijn reserves aangetast. Helgi's aanbod een lading voor hem te kopen was te mooi geweest om te weigeren. Als hij er een fatsoenlijke prijs voor kon krijgen, zou hij het reizen in de toekomst aan jongere mannen overlaten. Te moe om verder na te denken, maakte hij de zakken van de muilezels los. Kon hij met een slok wijn bij een vuurtje gaan zitten? *Waarom niet?* De zoveelste rookpluim zou in het donker geen verschil maken en achter de heuvel was het vuur toch voor niemand te zien.

Hij verzorgde de dieren, legde zijn matje neer, maakte vuur, dronk zijn wijn en at er een paar gedroogde vijgen met een hapje plat brood en wat kaas bij. Voor hij het wist, was hij in slaap gevallen, en vervolgens, onder het licht van een volle, zware maan, werd hij weer wakker. Waarvoor was hij ontwaakt? Door spreekgezang, een gedempt gemurmelt als het geluid van een rivier in de verte.

Hij huiverde en stond op om zijn mantel te zoeken. Zijn hoofd werd weer helder. Niks mantel, waar was zijn mes? Hij trok het en keek er in het maanlicht op neer. Het was het mes waarmee hij altijd zijde sneed – scherp, met een breed lemmer en maar een snijkant, en geruststellend.

Het spreekgezang, dat niet in een van de vele talen was die hij verstond, hield aan. Nu moest hij kiezen: erheen gaan, het negeren, of weggaan. Met een stoet van zes muilezels viel er niet veel weg te sluipen. Het geluid was zo verontrustend dat hij de slaap niet zou vatten en hij besefte dat het een vreemde vijand kon zijn. Beter verrassen dan verrast worden, dacht hij, en hij ging op het geluid af.

De bomen wierpen scherpe schaduwen op de maanovergoten grond, donkere inktstrepen op een zilveren bladzijde. Leshii klemde zijn mes

vast. Dertig passen verder het bos door zat een bleke gestalte. Hij zocht zich er een weg naartoe. Het spreekgezag hield op. Een wolk dreef voor de maan. Leshii zag niets. Hij liep blindelings verder, op de tast van boom naar boom. En toen hoorde hij naast zich iets ademen.

Hij deed een stap naar achteren, struikelde over een boomwortel en viel op zijn rug. Hij keek op, en terwijl de maan de rand van een wolk in kristal veranderde, leek het of de schaduwen zich verdichtten tot iets wat op een menselijke vorm leek. Maar het was geen mens, want het hoofd was dat van een reusachtige wolf.

Leshii schreeuwde het uit en stootte zijn mes naar voren als barrière tussen zichzelf en het ding dat de schaduwen in zich op leek te zuigen en zijn wezen eraan leek te ontlennen.

‘Wees niet bang voor me.’

Het was Chakhlyk de Noorman, zijn stem schor van de spanning. Leshii tuurde met half dichtgeknepen ogen het donker in en zag dat hij het was, met die enorme vacht om zijn schouders en de kop van de wolf op zijn hoofd alsof het die van hemzelf was. Hij was een wolf geworden, een wolf die bestond uit schaduwen, vacht, vrees en verbeelding.

Even blies de wind de wolken weg en werd de lange gestalte gevangen in het kille licht van de maan. De kiezelsteen om zijn nek was weg en zijn gezicht was ergens mee ingesmeerd, zijn handen ook, iets zwarts en glibberigs. Instinctief stak Leshii zijn hand uit om het hoofd van de wolfman aan te raken. De koopman voelde nattigheid aan zijn vingers. Hij bracht ze naar zijn lippen. Bloed.

‘Chakhlyk?’

‘Ik ben een wolf,’ zei de Noorman. De wolken kwamen terug en het was alsof hij een poel van duisternis was waarin alle schaduwen van het bos als stroompjes naar binnen vloeiden. Toen was Leshii alleen in de nacht.